การดำเนินการจัดหลักสูตรเพื่อมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อม เพื่อการตรวจสอบและรับรองหลักสูตร

วันที่ 10 มิถุนายน 2567

จัดโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

แนะนำทีมวิทยากร

รศ.ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รศ.ดร.ราตรี วงศ์ปัญญา รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์

รศ.ดร.จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และ ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

โดย รศ.ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์

สิ่งที่แตกต่างระหว่างเกณฑ์ พ.ศ.2558 กับ พ.ศ.2565

<u>ระดับปริญญาตรี</u>

- คุณสมบัติอาจารย์ประจำ
- จำนวนหน่วยกิต และระยะเวลาการศึกษา
- โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต
- การประกันคุณภาพของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับ

ความรู้ (Knowledge)

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

โครงสร้างของความรู้สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

๑. ความรู้เชิงสาระ/หลักการ ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

๒. * ความรู้ที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยง การปรับใช้ การต่อยอดความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาและการทำงานร่วมกัน

* หมายเหตุ ยกเว้นคุณวุฒิระดับอนุปริญญา

อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ปริญญาโท	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง	ปริญญาเอก
ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ทำงานตามบทบาทหน้าที่	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ ปรับใช้ความรู้เพื่อการพัฒนางาน	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อการค้นพบ และสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงปฏิบัติในการแก้ปัญหาทางวิชาชีพแบบองค์รวมและเป็นที่ยอมรับ	ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวม ซึ่งเป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้ และหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้

การสร้างสิ่งใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตใหม่ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ กระบวนการ ระบบ แนวคิด อันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความรู้ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ หรือมีการพัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ หรือความต้องการใหม่

การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิต หรือข้อค้นพบจากการวิจัย เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ที่ช่วยในการส่งเสริมหรือพัฒนาศาสตร์ในสาขานั้น หรือส่งเสริมให้เกิดการสร้างศาสตร์ใหม่แบบบูรณาการ

ทักษะ (Skills)					
ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว ชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โครงสร้างของทักษะสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้ ๑. ทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ๒. ทักษะทั่วไป ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่นำไปสู่การพัฒนางาน วิชาชีพ การดำรงชีวิตและการทำงานเพื่อสร้างสรรค์องค์กร และสังคม ซึ่งเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล					
อนุปริญญา	**ปริญญาตรี**	**ประกาศนียบัตรบัณฑิต**	**ปริญญาโท**	**ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง**	**ปริญญาเอก**
๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติงานได้ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางานเพื่อการประกอบอาชีพ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางานให้มีความเป็นมืออาชีพ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ เพื่อสร้างความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพในระดับเป็นที่ยอมรับ และเป็นแนวปฏิบัติได้ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล	๑. ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพในระดับที่อ้างอิงหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้ ๒. ทักษะด้านดิจิทัล
หลักสูตรต้องอ้างอิงทักษะจากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และ Top ๑๐ Skills ของ World Economic Forum **ตัวอย่างทักษะ** : ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (inquiry skills) การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การแสดงเหตุผล (reasoning) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การเรียนรู้ (learning) การสื่อสาร (communication) ความร่วมมือรวมพลัง (collaboration) การทำงานเป็นทีม (team working) ความเป็นผู้นำ (leadership) ความเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (problem solving) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills)					

จริยธรรม (Ethics)
จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น โครงสร้างของจริยธรรมสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้ ๑. การกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา และเกิดประโยชน์ต่อสังคม ๒. การหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่ผิดกฎกติกาของสังคม และไม่ทำผิดกฎหมาย ทั้งนี้ หลักสูตรต้องกำหนดจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาในแต่ละระดับคุณวุฒิ และจริยธรรมเฉพาะวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ หรือประชาคมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ **ตัวอย่างจริยธรรม :** การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอบอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ลักษณะบุคคล (Character)
ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โครงสร้างของลักษณะบุคคลสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้ ๑. ลักษณะบุคคลทั่วไป ๒. ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง **ตัวอย่างลักษณะบุคคล** : บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตา กรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสิ่งแวดล้อม ความพอเพียง ความเท่าเทียมกันในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความแตกต่างในสังคม ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ความรับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างได้ บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการแสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็นผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) เช่น การรู้เทคโนโลยี (technology literacy) การรู้สารสนเทศ (information literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (visual literacy) การรู้การสื่อสาร (communication literacy) การรู้สังคม (social literacy) เป็นต้น ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรต้องกำหนดลักษณะบุคคลที่เป็นลักษณะบุคคลทั่วไปที่เหมาะสมสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบัน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ควรกำหนดลักษณะบุคคลเฉพาะวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพด้วย โดยอาจเลือกลักษณะบุคคลทั่วไปมากำหนดเป็นคุณสมบัติที่เป็นจุดเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

หลักการและแนวคิด
การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์
(Outcome-Based Education)

“An OBE curriculum means starting with a clear picture of what is important for students to be able to do, then organizing the curriculum, instruction and assessment to make sure this learning ultimately happens.”

Spady, William G. 1994.

Outcome-Based Education: Critical Issues and Answer.

American Association of School Administrators, Arlington, Va.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) คืออะไร

- ผลลัพธ์การเรียนรู (Learning Outcomes) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถ
- แสดงออกเป็น **รูปธรรมและสามารถวัดและประเมินผลได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นความสำเร็จ** (Achievement) ของผู้เรียนหลังจากจบการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน ชุดวิชา รายวิชา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตร อีกนัยหนึ่งคือ **สิ่งที่ผู้เรียนต้องสามารถทำได้** หลังกระบวนการการเรียนรู้แต่ละบทเรียน รายวิชา หลักสูตร ฯลฯ
- โดยพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนไม่เคยทำได้มาก่อนและหรือได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น
- จากความหมายของผลลัพธ์การเรียนรู้ข้างต้น ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นอกจากจะต้อง เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้อง**ทำได้ (Active) สำเร็จ (Achievable) วัดและประเมินผลได้ (Assessed) ผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรหนึ่งๆ ต้องมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน (Aligned) ในทุกระดับตั้งแต่บทเรียน รายวิชา**

ความแตกต่างระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์การเรียนรู้

วัตถุประสงค์

- มุมมองของอาจารย์ว่าจะสอนอะไรด้วยวิธีการอย่างไร “ฉันจะสอนแบบนี้”

ผลลัพธ์การเรียนรู้

- อาจารย์มองในมุมนิสิตจะสามารถทำอะไรได้บ้าง เกิดความรู้อะไร เกิดทักษะอะไร เกิดเจตคติอะไรที่จะเกิดขึ้นในการได้เรียนในรายวิชา
ทั้งรายวิชา และย่อยลงมาถึงในการเรียนแต่ละบท
อันนำไปสู่ภาพรวมทั้งรายวิชา
“ภาพในใจของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต้องชัดเจนแต่ะบทแต่ละวิชานิสิตที่จบจากวิชาเราแล้วเขาจะได้อะไรไปบ้าง”

เปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้

- แบบเดิม อาจารย์เป็นหลัก
- เลือกหนังสือ
- เขียนประมวลการสอน
- ทำPower point
- ทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบ
- ตรวจข้อสอบ/ให้เกรด

- นิสิตเป็นหลัก
- พิจารณา PLO ของหลักสูตร
- ทำ CLO /LLO ของรายวิชา
- วิเคราะห์เป้าหมายและทำเครื่องมือการประเมิน
- ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน

เริ่มต้นกระบวนการ

การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร

PLO ของหลักสูตร Generic / Specific

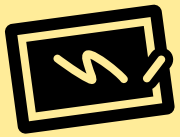

CLO / LLO

การวัดและการประเมิน กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา

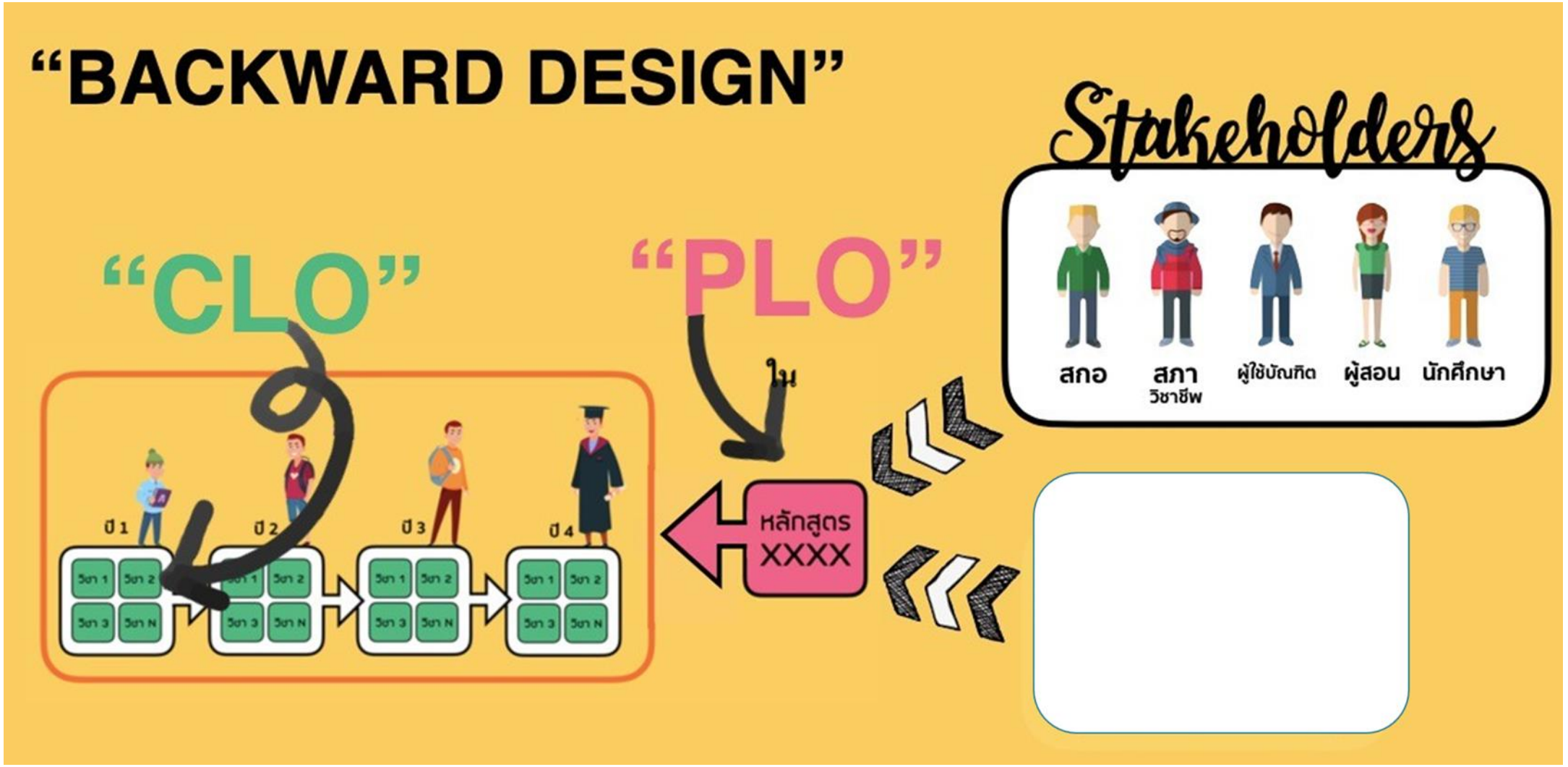
"BACKWARD DESIGN"
Stakeholders
สกอ
สภา
วิชาชีพ
ผู้ใช้บัณฑิต
ผู้สอน
นักศึกษา
"CLO"
"PLO"
ใน
หลักสูตร
XXXX
ปี 1
ปี 2
ปี 3
ปี 4
วิชา 1
วิชา 2
วิชา 3
วิชา N

กระบวนการที่จะได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

- การวิเคราะห์ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำข้อมูลมาดำเนินการจัดทำ PLO ของหลักสูตร

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ตัวอย่างข้อมูล ความต้องการ/ความคาดหวังที่นำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์
สภาวิชาชีพ	สิ่งที่ควรรู้/ควรปฏิบัติได้/K/S/A
ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/	สิ่งที่ควรรู้/ควรปฏิบัติได้/K/S/A
ผู้เรียนในอนาคต	อาชีพ/มุมมองต่อการจัดการเรียนการสอน/มุมมองในความรู้ /คุณลักษณะ
ผู้ปกครอง	อาชีพ/มุมมองต่อการจัดการเรียนการสอน/มุมมองในความรู้ /คุณลักษณะ
ศิษย์ปัจจุบัน	สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้/ การจัดการเรียนการสอน
ศิษย์เก่า	สิ่งที่จำเป็นต้องรู้/ต้องการเอาไปใช้ในการทำงาน/สิ่งที่ต้องทำให้ได้/เมื่อไปสมัครต้องมีสิ่งใดบ้าง คุณลักษณะ/ความรู้/ทักษะ
อาจารย์ในหลักสูตร	เนื้อหาความรู้/สิ่งที่นิสิตต้องทำได้/คุณลักษณะที่ต้องการบ่มเพาะ/อัตลักษณ์นิสิต คณะ/มหาวิทยาลัย

ข้อสังเกตในการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- การกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับข้อมูลที่อยากได้ กับเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลไม่สอดคล้องกัน
- ประเด็นในการเก็บข้อมูล กับใครจำนวนเท่าไหร่ เป็นผู้แทนที่ดีสำหรับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นๆ หรือไม่
- ข้อมูลที่เก็บมาได้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถนำเชื่อมโยงให้เกิด PLO ของหลักสูตร หรือนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรได้
- การสังเคราะห์ประเด็นหรือสาระสำคัญที่ได้มาจากข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกเป็นรูปธรรม และ
สามารถวัดและประเมินผลได้

SMART

- ผลลัพธ์การเรียนรู้ต้องมีลักษณะ SMART
- Specific (ทำอะไรได้บ้าง ผู้เรียนทำอะไรได้)
- Measurable (วัดได้ต้องเขียนเป็นลักษณะ Action Verb)
- Achievable (ไม่เกินความสามารถที่ทำได้)
- Relevant (สัมพันธ์กับ PLOs/สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร)
- Timely (สามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่จัดการศึกษา/เมื่อเรียนจบในแต่ละเวลาได้อะไร)

Hierarchy of Learning Outcomes

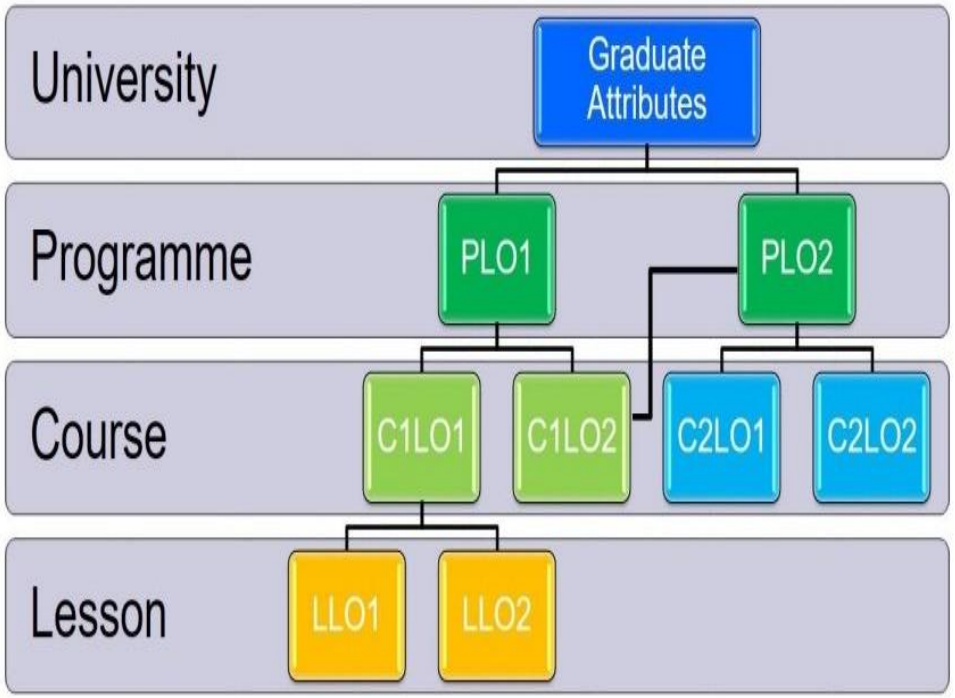

ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นความสำเร็จ (Achievement) ของผู้เรียนหลังจากจบการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน รายวิชา ชุดวิชา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และหลักสูตร อีกนัยหนึ่งคือ **สิ่งที่ผู้เรียนต้องสามารถทำได้หลังกระบวนการการเรียนรู้** แต่ละบทเรียน รายวิชา หลักสูตร ฯลฯ โดยพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนไม่เคยทำได้มาก่อนและหรือได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น

ผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรหนึ่ง ๆ ต้องมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน (Aligned) ในทุกระดับตั้งแต่บทเรียน รายวิชา

Bloom's Taxonomy

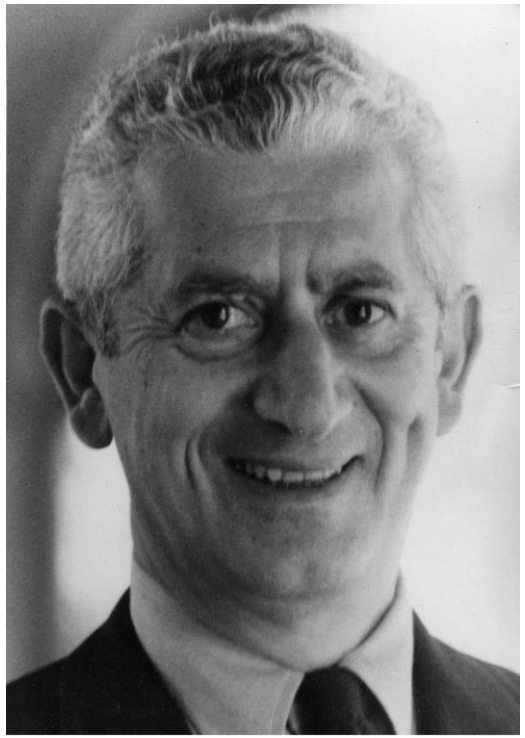

Domains of Learning	Mode of Learning	Example Abilities
Cognitive Domain	Thoughts/ Thinking	Memorizing, Reasoning etc.
Affective Domain	Emotions/ Feeling	Appreciation, Motivation etc.
Psychomotor Domain	Actions/ Doing	Typing, Playing etc.

Benjamin Bloom (February 21, 1913 – September 13, 1999)
was an educational psychologist.
He was interested in improving student learning.

สิ่งสำคัญของการเขียนผลลัพธ์การเรียนรู้

Realistic	สามารถทำให้เกิดได้จริง
Measurable	สามารถวัดผลได้
Show evidence of learning	แสดงหลักฐานของการเรียนรู้ได้ชัดเจน
Alignment	สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตร หรือเป้าประสงค์ของการเรียนในภาพรวม

Constructive Alignment

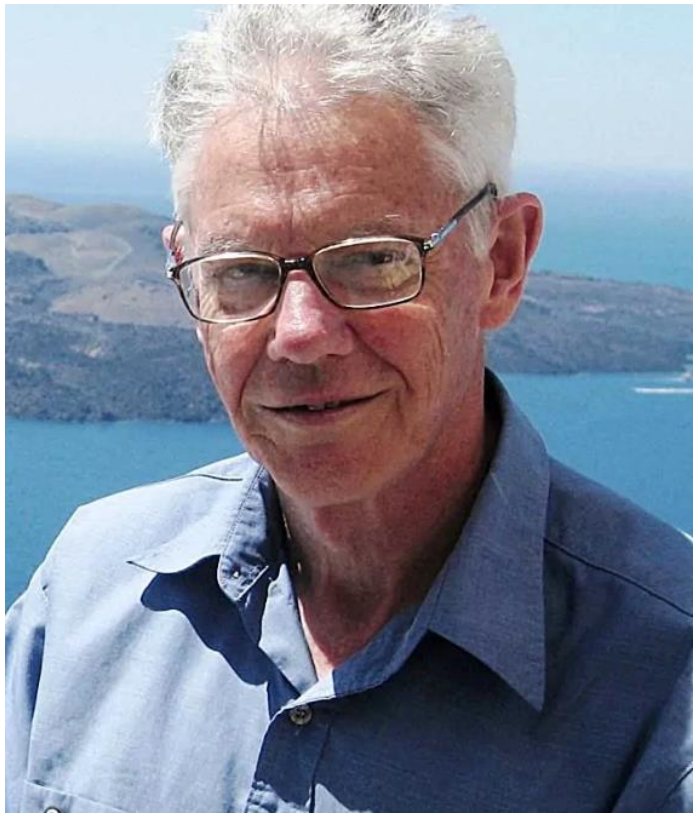

John Biggs

เป็นกรอบการออกแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดย **John Biggs** ซึ่งเน้นการสร้างประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการจับคู่ระบบการประเมินกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้

แนวคิดหลักของ **constructive alignment** คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ และใช้การประเมินให้เป็นกลไกที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในทำนองที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้เหล่านั้น

Constructive Alignment

What should students know and be able to do?

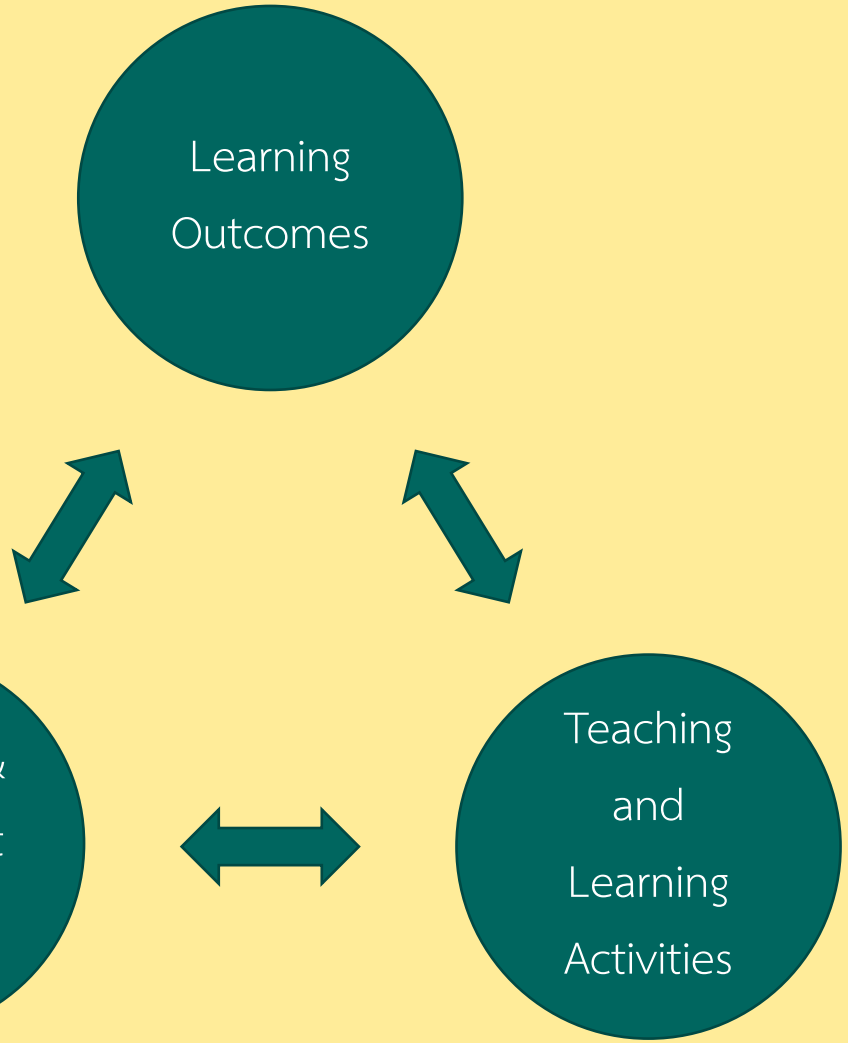

How will I know what they have learned?

How will they acquire the requisite knowledge & Skills?

ประเด็นในการพิจารณาการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

คู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

รศ.ดร.ราตรี วงศ์ปัญญา รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์

รศ.ดร.จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์

เป้าหมาย (Goal)

สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรและบริหารการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพผลที่ยั่งยืน สร้างความมั่นใจ (Ensure) แก่ผู้มีส่วนได้เสียว่าความต้องการได้รับการตอบสนอง

ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาให้ความสำคัญในการทำหลักสูตร เพื่อเป็นไปตามหลักการการตรวจสอบการออกแบบหลักสูตร

ประเด็นที่ 1 การได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ การกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มได้มาอย่างไร จำนวนของตัวอย่างของกลุ่มได้มาอย่างไร น่าเชื่อถือหรือไม่ และแต่ละกลุ่มมีความเชื่อมโยงกับ LO

2. ควรพิจารณาข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกอาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดสามารถครอบคลุมการประกอบอาชีพต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

ประเด็นที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาและรายวิชา

1. การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร PLO และรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละ PLO เขียนในลักษณะกว้างทำให้ ไม่สามารถพิจารณาได้ว่าการเรียนรายวิชาจะสามารถทำให้บรรลุ PLO ที่กำหนดหรือไม่

ประเด็นที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนรู้

ควรแสดงให้เห็นชัดเจนว่ากลยุทธ์การสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถมองเห็นถึงการพัฒนาของผู้เรียนในการบรรลุ PLOของหลักสูตร

ประเด็นที่ 4 วิธีการวัดและประเมินผู้เรียน

ควรเพิ่มรายละเอียด วิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงเกณฑ์การตัดสินที่ชัดเจน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการประเมินผลน่าเชื่อถือและสะท้อน LO ที่กำหนดไว้ในแต่ละหัวข้อ

ประเด็นที่ 5
ระบบและกลไกการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารคุณภาพ

ควรกำหนดจุดควบคุม Control point หรือจุดตรวจสอบ ของ LO ของหลักสูตร และกระบวนการดำเนินการบริหารหลักสูตร เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าหลักสูตรมีกระบวนการดำเนินงานเป็นไปตามคุณภาพที่วางไว้ และนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการการทำงาน

การดำเนินการจัดการศึกษา

ระบบการบริหารคุณภาพ

บริบท

มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา	มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชา (ถ้ามี)	มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา	มาตรฐานอื่น ตามที่ กมอ. ประกาศกำหนด

แนวทางการเขียนรายงานการดำเนินงานหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

1.หลักสูตรแสดงและวิเคราะห์ให้เห็นว่าในแต่ละจุดควบคุม (control points) ผู้เรียนมีพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร และในกรณีที่มีความแตกต่างจากผลลัพธ์ ที่คาดหวัง หลักสูตรได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนมีพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ตามที่กำหนด ตลอดจนการดำเนินการใดๆ ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า ผู้เรียนมีแนวโน้มบรรลุ ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบ

2. ในกรณีที่หลักสูตรการศึกษามีผู้สำเร็จการศึกษาและประกอบอาชีพแล้ว หลักสูตรแสดงและวิเคราะห์ ให้เห็นว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ประสบความสำเร็จ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับ การรับรอง ในรอบก่อนหน้านี้

แนวทางการเขียนรายงานการดำเนินงานหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

3. หลักสูตรแสดงให้เห็นว่าในระหว่างดำเนินการหลักสูตร มีการวางแผนคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพมีการบริหารความเสี่ยง มีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์ และดำเนินการรักษาคุณภาพอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานที่กำหนด

4. หลักสูตรแสดงให้เห็นว่า มีกระบวนการทบทวนการดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลและบ่งชี้ได้ว่าจะปรับปรุงแก้ไข เพื่อแก้ไขสาเหตุของการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และทำให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียเกิดความพึงพอใจ

ประเด็นในการตรวจสอบ

1. ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ PLO เป็นอย่างไร บรรลุตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดทั้ง 4 ด้านหรือไม่อย่างไร
2. หลักสูตรมีการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนให้บรรลุ PLO ทั้ง 4 ด้านตามแผนการศึกษา อย่างไร
3. หลักสูตรมีการออกแบบและการบริหารจัดการด้านการประเมินผู้เรียนอย่างไร
4. การบริหารคุณภาพเพื่อสร้างความมั่นใจในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อบรรลุ PLO ที่กำหนด

Workshop แนวทางการดำเนินจัดศึกษาของหลักสูตร

ประเด็นที่ 1 ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO) เป็นอย่างไร บรรลุตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตามที่หลักสูตรกำหนดทั้ง 4 ด้านหรือไม่

หลักฐานที่ต้องแสดง	มี	ไม่มี	อยู่ระหว่าง การ ดำเนินการ	หมายเหตุ